

General Fleischer var en høyreist, lojal og mandig skikkelse.

Hans etterlatte papirer er et gripen-
de menneskelig dokument.

For en som har hatt den lykke å kjenne general Fleischer og se ham i arbeid under kampe i Nord-Norge, er det vemodig, nesten bittert å sitte og gå gjennom disse etterlatte papirer fra hans hånd. Opp av dokumenter, notater, taler og brev stiger på nytt så livs levende bildet av en mann som man aldri glemmer når man engang har møtt ham. — en høyreist, sterk personlighet, en stor soldat og en helstøpt mann, i hvem der ikke var svak, ærlig og rettferdig i all sin ferd, en fin og god mann. Det er sårt å tenke på at denne mann endte sitt liv i misnøt og bitterhet, — og det er unngåelig å reise det spørsmål: Var det virkelig nødvendig å forbigå general Fleischer — seierherren fra Narvik — da den nye stilling som forsvarssjef for de norske styrker utenfor Norge skulle besettes? Derom tør jo ikke utenforstående dømme, men det er klart at her må før eller siden kreves en redegjørelse og klarleggelse av forholdene.

Av disse general Fleischers etterlatte papirer kan man se at han selv følte seg undergravet og motarbeidet, uten at det i så måte fremlegges noe eksakt. Man kan ikke av disse papirer se, hvorvidt eventuelle anker mot Fleischers virksomhet som kommanderende general for de norske styrker i England har vært forelagt ham selv — hvilket jo dog antenstendvis må forutsettes å ha skjedd.

Det er siden blitt sagt at general Fleischer hadde vanskelig for å samarbeide med de engelske militærmyndigheter. Av de fremlagte papirer fremgår intet slikt. Tvertimot. Her

gjenfis en rekke skrivelser til general Fleischer etter hans tilbaketreden fra engelske generaler som uttaler sin sterkeste anerkjennelse av hans virksomhet og sin beklagelse over at det utmerkede samarbeid med ham ikke skulle fortsette.

Et annet punkt som har vært nevnt som en anke mot ham, får derimot sin fulle og ganske overraskende oppklaring i de her foreliggende papirer. Det er den ting at general Fleischer, før avreisen fra Norge i juni 1940, i en skrivelse til Kongen hadde foreslått at Regjeringen burde ta opp forhandlinger med tyskerne om en fredsslutning. Men dertil er å si at general Fleischer selv forandret mening etter at han hadde drøftet saken med utenriksminister Koht og statsråd Ljungberg, og bad om at brevet ikke måtte bli forelagt Regjeringen og Kongen. Det ble, etter hva jeg har hørt, heller ikke lagt noen som helst vekt på denne episode dengang fra Regjeringens side. Og et bevis på det har man jo der i Regjeringen, til tross for dette brev, bad general Fleischer bli med til England for å lede oppbyggingen av de norske hærstyrker som skulle søkes organisert derover.

Men uheldigvis falt en kladd til dette ulykkelige brev i tyskeres hender. De offentliggjorde det i den norske presse, og kommenterte det på sin egen måte. Et nummer av Aftenposten som inneholdt dette, kom over til England og general Fleischer fikk se det og tok seg overordentlig nær av det. Og at denne episode har pint og naget denne stolte nært-

gende og ærekjære mann kan man jo godt forstå. Det siste han skrev, var da også en redegjørelse for denne episode, nedskrevet i Ottava 18. desember 1942, fire dager før han døde. Og først i denne redegjørelse, bestemt for etter-slekten, — forteller general Fleischer hvordan det gikk til at han la fram dette brev.

Herom opplyser han selv i den skrivelse han hadde satt opp i Ottava:

«Da jeg om aftenen (4. juni) gav stabssjefen ved divisjonen beskjed om dette, (at Kongen og Regjeringen skulle dra til England og at 6. divisjon måtte kapitulere), fant han at forholdene var hårde og kunne ikke resignere. Han fremholdt meget sterkt overfor meg at det iallfall burde undersøkes om det var noen mulighet for en fred som tillot den lovlige regjering å fortsette. Jeg tilbød meg å ta ham med til Tromsø neste dag til en konferanse med utenriksministeren, så han kunne fremholde sine synsmåter, men han fastholdt sterkt at divisjonen burde forelegge saken.

Til mine innvendinger mot den utarbeidede skrivelse ble blant annet anført at jeg ikke burde tenke på min ære, hvis jeg kunne tjene folkets interesser. Jeg fant at det i dette var en viss sannhet. Jeg så det slik at min første oppgave var å sikre det tilfelle som samarbeid ved divisjonsstabs selv om jeg reiste, og dernest, at jeg måtte gjøre det jeg kunne for at den som ble igjen kunne si at det som hendte hadde vært nødvendig og ikke kunne unngås. De gjenværende måtte heller ikke tro at divisjonssjefen hadde veket tilbake for å gjøre noe som kanskje kunne hjelpe dem.

Jeg godtok derfor skrivelsen som et forslag fra meg, til tross for at jeg visste at jeg derved utsatte meg selv for mistanke om ikke å ville fortsette kampen. Jeg trodde at dette bare skulle være et foreløpig offer og ikke få varig betydning. Jeg følte meg også sikker på at ingen ville tro at jeg var defekt. At jeg ikke holdt en klar linje har imidlertid straffet seg strengt.

Videre forteller han at konferansen med utenriksministeren overbeviste ham om at den oppsatte skrivelse ikke var bygget på foreliggende muligheter, men at han av hensyn til sin stabssjef og divisjonen ikke uten videre kunne desauverere skrivelsen under konferansen, men at han hadde bedt om at den ikke måtte bli sendt videre.

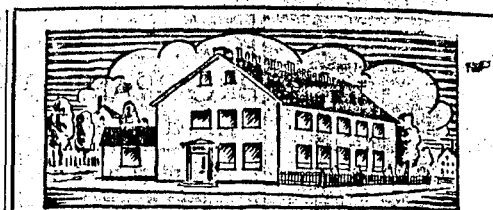
Imidlertid var det dessverre blitt igjen en kopi eller et konsept til denne skrivelse i divisjonstabben, og den ble funnet og offentliggjort høsten 1941.

«Det var», skriver han, «på dette tidspunkt åpenbart at Kongen og Regjeringen hadde gjort det som var nødvendig og riktig ved å forlate landet. Offentliggjørelsen av skrivelser kunne derfor bare skade meg. Det kunne vel vært svært at skrivelser var blitt diskutert, men ikke sendt. Et svar fra London kunne imidlertid ført til at divisjonens stabssjef, som i lang tid har sittet i fengsel, ble utsatt for press for å skaffe materialer til et gjensvar.

Det var i det hele vanskelig å svare offisielt på denne sak. Det burde nok allikevel vært gjort noe, da den mistanke som falt over meg kunne svekke troen også på andre.

For til en viss grad å reffe på dette, har jeg skrevet ned denne redegjørelse.

Om folk vil tro at jeg personlig den hele tid har ønsket å fortsette arbeidet for atter å gjøre Norge fritt, — eller om folk ikke vil tro det, får stå hen, men før eller siden må

KJØPMENN!

Etter 7 års stans grunnel krigskade er vår fabrikk nå gjenreist.

Våre tidligere kjente merker

kan nå atter leveres nykjernet til enhver tid fra fabrikken.

Støtt nord-norsk industri!

NORDLANDS MARGARINFABRIKK
— BODØ —

allikevel alle opplysninger fram, og jeg tror derfor at selv om det ikke nå kan gis en offentlig redegjørelse, må visse personer kunne underrettes.

Denne redegjørelse er et gripende menneskelig dokument, og det tegner general Fleischer som den mann han var, lojal, til bvermål lojal overfor sine underordnede og sin divisjon. Han satte sin egen mening til side for det som han, — kanskje feilaktig — trodde var hans plikt mot sin divisjon. Han bar, uten å knurre ansvar for en skrivelse som han ikke personlig var enig i, men som han i stillings medfør mente å måtte ta ansvaret for. Og han opplyste aldri noen om sammenhengen, annet enn i denne etterlatte skrivelse som først ville kunne offentliggjøres engang langt fram i tiden, og etter at han selv var død.

Folk fikk heller tro ondt om ham, hvis de ville.

Personlig er jeg glad for at dette dokument foreligger, så sårt det enn er. For jeg som lærte ham å kjenne under kampene i Nord-Norge, har det hele tiden stått som uforklarlig at general Fleischer, som på oss virket som kanskje den hardeste og mandigste av alle, skulle ha villet slutte fred med Tyskland i 1940.

Og da tyskerne offentliggjorde dette dokument høsten 1941, nektet vi simpelthen å tro på det. Det var vel et fallsum d et likesom så meget annet fra den kant.

Nå er altså forklaringen kommet, og vi kan nå forstå hvordan det gikk til at han virkelig la dette dokument fram. Og man kan ikke unngå å føle seg grepet og rystet av denne dypt tragiske episode, og vi forstår at den måtte pine ham selv i resten av hans dager, — slik som den åpenbart har gjort. — Man kan naturligvis beklage at han ikke fulgte sitt eget hjertes ryst i en slik sak uten å lytte til andres, — men vi kan forstå at hans lojalitet og en misforstått pliktfølelse drev ham til å gå inn for en oppfatning som ikke

var han egen, men som han tok det hele og fulle ansvar for, like til sin død.

General Fleischers mandige, høyreiste skikkelse er ikke blitt oss mindre kjær nå etter nette.

BIRGER GOTTAAS.

Det lyses til ekteskap for:
Reparatør Ingolf Lind Jensen, Flakstad, f. i Narvik, og Hanna Margrethe Vilhelmina Eriksen, f. Lind, Narvik.

DE TUSEN HJEMS DESSERT

SMAKSTYPER

Rudvingel
Citrongel
Selskapspudding
Ananasgel
Karamellpudding
Punchgel
Mandelpudding
Appelsingel
Vaniljepudding
og mange flere.

LORENTZ Ertle & SØN
TRONDHEIM

10. januar

begynner:

Halvårig dagkurs med og uten skole.

Kommunal bokføring og revisjon. Kursets varighet 1 måned.

Butikklinje. Kolonial og manufaktur.

Vi skaffer løst. Forlag p'an.

Har De prøvet IMI?

Den moderne oppvasker'n
Et Persil-produkt